

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD-4101-023-04/2011
P/11/094

Gdańsk, dnia 27 stycznia 2012 r.

**Pan
Ryszard Stachurski
Wojewoda Pomorski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82)*, zwanej dalej „*ustawą o NIK*”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku (dalej: „Urząd”), obejmującą funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego w latach 2009-2011 (do 30 listopada 2011 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działania Wojewody Pomorskiego w skontrolowanym zakresie, związane z zapewnieniem funkcjonowania na terenie województwa pomorskiego systemu ratownictwa medycznego.

Powyższa ocena wynika z niżej opisanych ustaleń:

1. Wojewoda Pomorski rzetelnie wywiązał się z obowiązku wynikającego z przepisów *art. 21 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym*¹, sporządzając w badanym okresie, z zachowaniem trybu określonego w ww. przepisach, wojewódzkie plany działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne² (dalej: „System”), stanowiące podstawę organizacji i działania Systemu w województwie pomorskim. Plany te (oraz ich aktualizacje) zostały zaakceptowane przez Ministra Zdrowia i podane do publicznej wiadomości na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu, a ich treść odpowiadała wymogom *ww. ustawy*.

¹ Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 ze zm.).

² Plan na lata 2008-2010, obowiązujący w 2009 r., plan na lata 2010-2012, obowiązujący w 2010 r. i w I półroczu 2011 r. oraz plan obowiązujący od 1 lipca 2011 r.

W planie działania Systemu dla województwa pomorskiego, obowiązującym od 1 lipca 2011 r. uwzględniono m.in. 11 szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz 86 zespołów ratownictwa medycznego (dalej: „zespoły”), w tym 32 zespoły specjalistyczne oraz 54 zespoły podstawowe, w tym 5 sezonowych.

Wojewoda Pomorski prowadził zgodnie z *art. 17 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym*, rejestr jednostek współpracujących z systemem, obejmujący dane określone w *art. 17 ust. 3 ww. ustawy*. Rejestr był umieszczony na dysku sieciowym w folderze, do którego bezpośredni dostęp mieli lekarze koordynatorzy, dyżurujący w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Z dniem 1 czerwca 2011 r. utworzono w Urzędzie komórkę organizacyjną Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego (dalej: „Centrum”) wyodrębnioną w strukturze Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu. Do zakończenia kontroli nie rozpoczęto natomiast realizacji przez Centrum, jako wspólne stanowisko kierowania, zadań określonych w przepisach *art. 14a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej*³. Z wyjaśnień Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu wynika, że zachowanie zaplanowanego na styczeń 2012 r. terminu rozpoczęcia realizacji ww. zadań przez Centrum w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku (prace adaptacyjno-budowlane w ww. siedzibie zakończono w grudniu 2010 r.) jest uzależnione od zachowania terminów realizacji zadań przez Centrum Projektów Informatycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W trakcie realizacji jest również proces dostosowania organizacji centrów powiadamiania ratunkowego do wymogów, wprowadzonych przepisami *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego i wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego*⁴. Z wyjaśnień Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu wynika, że istniejące centra powiadamiania ratunkowego, zlokalizowane w 14 komendach Państwowej Straży Pożarnej i w 5 stacjach pogotowia ratunkowego będą funkcjonowały na dotychczasowych zasadach do czasu wprowadzenia jednolitego oprogramowania Systemu Wspomagania Dowodzenia PRM dla całego województwa pomorskiego. Proces przejmowania centrów przez centralną dyspozytornię uzależniony jest od realizacji systemu OST 112⁵ poziom POL-300, w ramach którego nastąpi zestawienie łączy światłowodowych na poziomie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej, w których centra są zlokalizowane.

Wojewoda Pomorski zapewnił właściwą obsadę kadrową systemu powiadamiania ratunkowego. Zatrudnieni w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego (w strukturze Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu) lekarze koordynatorzy (8 osób) zapewniają całodobową realizację przypisanych

---

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 50, poz. 262.

⁵ Ogólnopolski System Teleinformatyczny na potrzeby obsługi telefonu alarmowego.

im zadań, a zatrudnieni w 2011 r. na potrzeby Centrum operatorzy numerów alarmowych (11 osób) uczestniczyli w szkoleniach teoretycznych i praktycznych, które odbyły się w październiku 2011 r.

2. Założenia dotyczące finansowania zespołów na poszczególne lata objęte kontrolą, oparte na wojewódzkich planach działania Systemu zostały przez Wojewodę Pomorskiego przedstawione Ministrowi Zdrowia w terminie określonym w *art. 46 ust. 3 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym*.

Prowadzenie postępowań o zawarcie umów z dysponentami zespołów, zawieranie takich umów oraz ich finansowanie, rozliczanie i kontrolę Wojewoda Pomorski powierzył, zgodnie z *art. 49 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym*, Dyrektorowi Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Gdańsku (dalej: „POW NFZ”) na podstawie porozumień⁶, określających m.in. wysokość należnej dotacji na finansowanie zadań zespołów, termin jej wykorzystania, termin i sposób rozliczenia oraz termin zwrotu niewykorzystanej dotacji.

W ramach ww. porozumień Wojewoda Pomorski w latach 2009-2011 (do 31 października) przekazał POW NFZ środki z tytułu dotacji celowej na finansowanie zadań zespołów w łącznej kwocie 274.054,2 tys. zł, w tym 48,6 tys. zł w 2009 r., 90,6 tys. zł w 2010 r. i 43,1 tys. zł w okresie styczeń-październik 2011 r. przekazano (i wykorzystano) na pokrycie kosztów wynikających z realizacji świadczeń, udzielanych przez zespoły osobom uprawnionym na podstawie przepisów o koordynacji⁷. Z ww. łącznej kwoty POW NFZ zwrócił, w obowiązującym terminie, niewykorzystaną w 2009 r. dotację w kwocie 7,5 tys. zł, a w 2010 r. kwotę 8,2 tys. zł, nadpłaconą w dniu 10.11.2010 r. przez Urząd.

W 2010 r. i 2011 r. nie odstąpiono od wydzielania w ramach ww. dotacji kwot na pokrycie kosztów wynikających z realizacji świadczeń, udzielanych przez zespoły osobom uprawnionym na podstawie przepisów o koordynacji, pomimo takiego zalecenia Ministerstwa Zdrowia, wynikającego z otrzymanych przez Urząd pism z 02.11.2009 r. i 21.01.2010 r. NIK zauważa jednak, że treść § 19 *Ogólnych warunków umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej*⁸ (z którego wynika m.in., że należność z tytułu realizacji świadczeń rozliczanych ryczałtem nie obejmuje kosztów świadczeń udzielonych osobom uprawnionym na podstawie przepisów o koordynacji), nie uległa zmianie, pomimo zawartego w piśmie z 21.01.2010 r. zobowiązania Ministerstwa Zdrowia do podjęcia działań w tym zakresie.

W 2010 r. i 2011 r. (do 31 października) Wojewoda Pomorski przekazywał do POW NFZ transze dotacji w wysokości i terminach wynikających z porozumień. W 2009 r. natomiast część dotacji za maj, czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień oraz dotację za grudzień przekazano po upływie terminów, określonych

---

⁶ W badanym okresie obowiązywały trzy porozumienia (zmieniane aneksami), zawarte w dniach: 30.11.2006 r., 28.01.2010 r. i 28.07.2011 r. (wraz z umową określającą zasady i tryb przekazywania oraz rozliczania dotacji).

⁷ Przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie udzielania rzeczowych świadczeń zdrowotnych określone w rozporządzeniach Rady i Parlamentu (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

⁸ Załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 81, poz. 484).

w porozumieniu. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu wynika, że opóźnienie w przekazaniu transzy dotacji za grudzień było efektem podjęcia decyzji o przekazaniu w pierwszej kolejności środków dla gmin na wypłatę rolnikom zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Minister Finansów zwiększył budżet w części 85/22 – województwo pomorskie o środki na ten cel dopiero 17.12.2009 r., podczas gdy ww. zwrotów należało dokonać do 30.11.2009 r.), natomiast za pozostałe miesiące – zmniejszenia wielkości przekazywanych do POW NFZ środków, w związku z decyzją Rady Ministrów z dnia 27.01.2009 r. o czasowym ograniczeniu kwoty wydatków budżetu państwa o 10% (kwoty przekazywane przez Ministerstwo Finansów na realizację wydatków w poszczególnych miesiącach 2009 r., nie pokrywały kwot zgłaszanych przez Wojewodę Pomorskiego).

W 2011 r., z uwagi na zakontraktowanie przez POW NFZ świadczeń realizowanych przez zespoły za kwotę niższą od planowanej, Wojewoda Pomorski dokonał zmian w budżecie, polegających na zmniejszeniu zaplanowanej kwoty dotacji celowej na finansowanie zadań zespołów o 3.408,8 tys. zł oraz zwiększeniu w ramach działu 851 – Ochrona zdrowia: wydatków na sfinansowanie składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (o 3.058,8 tys. zł) oraz wydatków bieżących inspekcji sanitarnej (o 350 tys. zł).

3. Wojewoda Pomorski zapewnił nadzór nad funkcjonowaniem Systemu w województwie pomorskim. W ramach tego nadzoru m.in. na podstawie *art. 31 ust. 1 pkt 2 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym* w latach 2009-2011 (I półrocze) pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu przeprowadzili 31 kontroli dysponentów jednostek systemu, stwierdzając szereg nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu, polegających m.in. na nieaktualizowaniu przez dysponentów zespołów w Portalu NFZ zmian, dotyczących ich potencjału wykonawczego, świadczeniu przewozów asekuracyjnych przez zespoły, udzielaniu świadczeń przez SOR pacjentom niebędącym w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Przeprowadzono również, na podstawie *art. 31 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy*, jedną kontrolę podmiotu prowadzącego kursy w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Nie skorzystano natomiast – jak wyjaśnił starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu, z powodu uznania, że w pierwszej kolejności kontrolą objąć należy wszystkich dysponentów jednostek Systemu – z uprawnienia do przeprowadzenia kontroli współpracujących z Systemem społecznych organizacji ratowniczych pod kątem spełniania wymogów określonych w *art. 17 ust. 2 ww. ustawy*, tj. zapewnienia gotowości operacyjnej, dysponowania środkami łączności oraz dysponowania odpowiednią liczbą uprawnionych ratowników medycznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) poinformowanie o dalszych działaniach podjętych w celu:
  - a) rozpoczęcia realizacji przez Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego, jako wspólne stanowisko kierowania, zadań określonych w przepisach *art. 14a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej*,
  - b) realizacji procesu dostosowania organizacji centrów powiadamiania ratunkowego do wymogów, wprowadzonych przepisami *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego i wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego*,
- 2) poinformowanie o wynikach analizy ryzyka związanej z nieujmowaniem w planach kontroli społecznych organizacji ratowniczych wpisanych do rejestru jednostek współpracujących z Systemem.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.